

STUDENTEN WEEKBLAD

9^e Jaargang.

No. 21.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.

REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, R. A. D. CORT VAN DER
LINDEN, G. P. NIJHOFF, F. A. VENING MEINESZ.

Donderdag

7 Maart '07.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN J^B
UITGEVER • DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 3.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 12 Maart, des middags om 4 uur.

Inhoud.

Koninklijk Besluit tot wijziging en aanvulling Examens. Examens Technische Hoogeschool 1907.
Steun voor Rijssen, door H. Maclaine Pont.
Koninklijke goedkeuring, door Witkamp.
Een verlangen, door H.
Penkrabbels, door Asra. Koffietafel II.
Vrije Studie. — Dr. Rezing: Kerk en Staat, door ?
Mésalliance, door C.
Opmerkingen van de Week.
Oproep, door P. W. de Lange.
Boekbespreking. — Götz Krafft, 4e deel, door V. M.
Ontvangen boeken.
Handleidingen-Vereeniging.
Correspondentie.
Berichten en mededeelingen.

Hierbij vestigen wij de aandacht op het K. B. van den 6en April 1906, tot wijziging en aanvulling van het K. B. van den 1en Juli 1905 (Staatsblad No. 225), voorkomende in het Staatsblad No. 57.

Ten einde misverstand te voorkomen laten wij hier eerst het K.B. van 1 Juli 1905 nog eens volgen, en daarna het gewijzigde artikel (2) benevens het aanvullend artikel (6 bis).

K. B. van 1 Juli 1905 (Staatsblad No. 225).

Artikel 1.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 61 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen B met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van civiel-ingenieur.

Artikel 2.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het examen B, vermeld in artikel 62 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50), zooals dat gewijzigd is bij de wet van 28 Mei 1901 (Staatsblad No. 123) met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van bouwkundig ingenieur of architect.

Artikel 3.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 63 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen B met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van scheepsbouwkundig ingenieur.

Artikel 4.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 64 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen B met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van werktuigkundig ingenieur.

Artikel 5.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 65 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen B met

gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van mijn ingenieur.

Artikel 6.

Zij die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 64 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen B met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van electrotechnisch ingenieur.

Artikel 7.

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het in artikel 60 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad No. 50) vermeld examen of een of meer der in de artikelen 61, 62, 63, 64 en 65 dier wet vermelde examens B en C met gunstig gevolg geheel of gedeeltelijk hebben afgelegd en zich aan eenig examen aan de technische hoogeschool wenschen te onderwerpen, kunnen op voorstel van de afdeeling, die het nieuwe examen afneemt, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden vrijgesteld van die vakken, waarin zij reeds op een der voorafgaande examens in gelijke of hoogere mate dan voor het af te leggen examen wordt gevorderd, bewijzen van bekwaamheid hebben gegeven.

Artikel 2 van dit besluit, in gewijzigden vorm, zooals het dus nu geldig is:

Zij, die vóór 6 Juli 1905 het eerste gedeelte van het examen B, vermeld in art. 62 der wet van 2 Mei 1863, (Staatsblad no. 50), zooals dat gewijzigd is bij de wet van 28 Mei 1901 (Staatsblad no. 123), met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch-examen ter verkrijging van het diploma van bouwkundig ingenieur of architect.

Toegevoegd wordt een Artikel 6 bis:

Zij, die vóór 6 Juli 1905 de eerste twee gedeelten van het in artikel 60 der wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad no. 50) vermeld examen met gunstig gevolg hebben afgelegd, zijn vrijgesteld van het propaedeutisch examen ter verkrijging van het diploma van scheikundig ingenieur of technoloog.

Examens Technische Hoogeschool 1907.

Zij die zich vóór de a.s. zomervacantie wenschen te onderwerpen aan een of meer der examens, genoemd in art. 8—14 van het K. B. van 4 Juli 1905. Stbl. No. 227 of aan eenig deel dier examens — zooals deze gedeelten zijn vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 14 April 1906, No. 4334, Afd. Onderwijs (zie het programma T. H. 1906-1907 pag. 75) en bij beschikking van 26 Januari 1907, No. 5432, Afd. Onderwijs — worden verzocht zoo spoedig mogelijk, doch in elk geval vóór 18 Maart a.s. — op welken datum de termijn tot aanmelding wordt gesloten geacht — van hun voornemen schriftelijk kennis te geven aan den Voorzitter der Afdeeling, welke het af te leggen examen afneemt.

De aanmeldingen moeten derhalve worden gericht voor de propaedeutische examens of voor gedeelten daarvan tot Prof. Dr. J. Cardinaal W.I.

Voor de Candidaats- en voor de Ingenieurs-examens:

Civiel-	Ing. (art. 8)	tot Prof. S. G. Everts, C. I.
Bouwk.-	" (" 9)	" " J. F. Klinkhamer, B. I.
Werktk.-	" (" 10)	" " P. van der Burg.
Scheepsk.-	" (" 11)	" " P. van der Burg.
Electrotechn.-	" (" 12)	" " P. van der Burg.
Scheik.-	" (" 13)	" " Dr. L. Aronstein.
Mijn-	" (" 14)	" " Dr. L. Aronstein.

Nauwkeurige opgave van het examen of omtrent het gedeelte of de gedeelten van het examen, waaraan men zich wenscht te onderwerpen, wordt verzocht; hierbij wordt nog in het bijzonder de aandacht gevestigd op art. 9 van eerstgenoemde Ministerieele beschikking.

Het doen van bovengenoemde mededeelingen kan geschieden op ongezegeld papier en desverkiezende kan op het voornemen, dat wordt te kennen gegeven, worden teruggekomen, eer tot storting van het in art. 127 der Hoogeronderwijswet genoemd bedrag wordt overgegaan. Deze stortingen kunnen te zijner tijd gedaan worden bij een der Rijksbetaalmeesters of bij den ontvanger der Registratie te Delft.

De oproeping tot de aanmelding voor de examens, welke onmiddellijk na de a.s. zomervacantie zullen worden afgenomen, zal later geschieden.

Het is het voornemen om de propaedeutische examens in het einde der maand Mei, de candidaats- en ingenieurs-examens in het begin der maand Juni een aanvang te doen nemen.

Wat betreft de geldigheid van vroeger aan de P. S. met gunstigen uitslag afgelegde examens of gedeelten daarvan, wordt herinnerd aan de bepalingen van het Kon. Besluit van 1 Juli 1905 (Stbl. No. 225) art. 1 tot en met 6, zooals dit is aangevuld bij Kon. Besluit van 6 April 1906 (Stbl. No. 57).

Zij, die bovendien op grond van art. 7 van het Kon. Besl. van 1 Juli 1905 (Stbl. No. 225) nog vrijstellingen meenen te kunnen aanvragen bij het afleggen van een of meer der in 1907 af te nemen examens, hebben het verzoek daartoe onder nauwkeurige opgave van de vakken, waarvoor vrijstelling wordt verlangd, en van het examen, dat zij wenschen af te leggen, bij een op gezegeld papier geschreven verzoekschrift aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te doen. Bij dit verzoekschrift moeten worden overgelegd zoodanige getuigschriften of brieven van examen-commissiën, waaruit blijkt dat het vroegere examen, het vak of de vakken omvattende waarvoor vrijstelling wordt gevraagd, met goed gevolg is afgelegd.

Die verzoekschriften met bijlagen moeten tegelijk met de aanmelding voor het examen worden ingezonden bij den Voorzitter der afdeling, welke het nieuwe examen afneemt.

Wij wijzen er op, dat de Minister in 1906 o.a. vrijstelling heeft verleend voor vak *i* voor het candidaatsexamen volgens art. 8 (Kon. Besl. No. 227) vakken *a*, *i* en *j* voor het candidaatsexamen volgens art. 9 (Kon. Besl. No. 227) vak *f* voor het candidaatsexamen volgens art. 11 (Kon. Besl. No. 227) aan hen, die onderscheidenlijk de examens B volgens de artikelen 61, 62 of 63 der Wet op het Middelbaar Onderwijs met goed gevolg hebben afgelegd.

Zoo is ook, door den Minister van Binnenlandsche Zaken vrijstelling verleend voor de vakken *a*, *b*, *d* en *e* van het candidaatsexamen volgens art. 12 (Kon. Besl. No. 227) aan hen, die in het bezit waren van het diploma voor werktuigkundig ingenieur volgens art. 64 der Wet op het M.O.

Desverlangd worden nadere inlichtingen verstrekt door den Voorzitter der bij het examen betrokken Afdeling.

Formulieren voor de aanmelding voor bovenbedoelde examens en de bovengenoemde Koninklijke Besluiten No. 225 en 57 zijn verkrijgbaar bij den Heer J. Waltman Jr.

Delft, den 5 Maart 1907.

Namens het College
van rector magnificus en assessoren,
S. HOOGWERFF, Voorzitter.
S. G. EVERTS, Secretaris.

Steun voor Rijssen.

Er is een nieuwe maand begonnen, reden voor ons tot tevredenheid: onze beurzen zijn zoo juist op nieuw gevuld; reden tot nieuwe kommer en zorgen voor de Rijssensche stakers, strijders voor hun recht, want 't is recht te mogen strijden tot verbetering van eigen staat. — Is er voor ons reden deze staking te steunen?

Over de algemeene toestand slechts de volgende opmerkingen: Een vijfde van de Rijssensche bevolking, dus nagenoeg alle beschikbare krachten, is werkzaam aan de jutefabrieken van één firma. 't Is duidelijk, dat hierdoor 't heele dorp in een toestand van afhankelijkheid verkeert. De gezondheidstoestand is er het slechtst, de werkloonen zijn ongeveer de laagste van geheel Twente. Volgens de fabrikanten is loonsverhooging onmogelijk; velen echter en daaronder bevoegden zijn van eene andere meening. Wie zal hierin uitspraak doen? Wel is zeker, dat een autoritair optreden gelijk dat der firmanten in deze voor zooveel belangrijke zaak niet te rechtvaardigen is.

't Is duidelijk, dat de bevolking op zichzelf niet bij machte is voor eigen belangen afdoend op te komen: eerstens door haar afhankelijke positie, ten tweede door de geringe ontwikkeling en eindelijk door de onervarenheid in 't streven naar eigen verbetering, omdat ze pas uit 'n volkomen lijdelijke toestand van ellende is ontwaakt. Het eenig middel om tot verbetering te komen is aansluiting met de arbeiderswereld buiten eigen kring; de algemeene organisatie, om daarmee de noodige voorlichting en steun te verkrijgen.

Deze eenige uitkomst wordt hun door de fabrikanten ontzegd. Wel werd een bespreking toegestaan met de arbeiders van de fabrikanten zelf, waarbij de fabrikanten een eigen voorstel zouden motiveeren; onderhandeling of bemiddeling werd van den beginne af uitgesloten, veel meer de ontvangst van en besprekingen met de vertegenwoordigers der algemeene organisaties.

Dit is 't voornaamste strijdpunt, hierdoor is de uitslag dezer staking bepalend voor de toekomstige gesteldheid van de betrokken arbeiders, immers: boven een loonsverhooging, boven een verlaging van 't aantal werkuren staat de vraag of de arbeiders ook in 't vervolg tot eigen werken in staat zullen zijn, of de eerste ontluiking van hun initiatief zal worden geknakt, of dit middel tot hun lichamelijke en zedelijke verheffing: de organisatie tot voorloopig volmaakte onvruchtbaarheid zal worden gedoemd. En vergeten wij niet de onvermijdelijke gevolgen op hun moreele gesteldheid: de verbittering en stille wrok, die een nederlaag mee moet brengen; want een terugkeer tot de oude toestand van indolentie is onmogelijk voor wie eens heeft geproefd wat het zeggen wil een eigen strijd op eigen initiatief te voeren, en die daarmee dit streven heeft lief gekregen, want die liefde van ons wordt altijd bovenmate versterkt, waarvoor wij moeite doen en lijden.

Daarmee is de uitslag van deze staking van 't grootste gewicht voor de geheele vakbeweging in Nederland: 't gaat om de erkenning van de algemeene organisaties; en voor allen die deel hebben in de vorming onzer maatschappij, voor allen die nu leven en een toekomst verwachten.

Want, niet waar, wij hebben slechts in de geschiedenis verschillende tijdperken na te gaan, om de tegenwoordige geboorte van een groote cultuur te beseffen. Wanneer de tijd van de vrijheid der lijfeigenen, de tijd van de vorming der vrije gilden, de heerlijke uitingen van de Gothiek bracht, wat zal er dan nú geschieden, nu na een periode van maatschappelijke ontbinding een algemeene organisatie wordende is in alle geledingen onzer samenleving, nu we zien dat groote massa's, vroeger incompetent, tot besef komen en hun leven en initiatief geven aan de vorming van een nieuwe eigen cultuur. Bedenken we dit, kunnen we dan onverschillig blijven? Is 't niet onze plicht 't onze bij te dragen? Moeten wij niet meelevend en meevoelend de bestrevingen van onzen tijd?

Wij hebben reden om Rijssen te steunen: 't gaat hier niet alléén om loonsverhooging of ander tijdelijk voordeel voor één groep; 't gaat hier om de rechtvaardigheid, om de erkenning van 't medezeggenschap der arbeiders over eigen lot en eigen verplichtingen, om de erkenning van hen als mondige personen, met wier behoeften en strevingen valt rekening te houden.

Wij hebben reden om Rijssen te steunen, omdat wij daardoor de ellende kunnen lenigen van eene menigte; daardoor eenigszins 't wantrouwen en de verbittering kunnen overkomen, die den bestaanden klassenstrijd noodeloos verscherpen; omdat wij, door hen bij te staan in den strijd om recht, de verbreiding dier rechte beginselen daadwer-

kelijk bevorderen, die we naderhand voor onszelf zullen eischen.

Er zijn er, die tegenwerpen, dat de arbeiders eerst geestelijk en pas daarna materieel dienen te worden ontwikkeld, opdat ze hun materieel voordeel goed zullen aanwenden, wat van de Rijssensche stakers niet kan worden gezegd, gelet op de betreuenswaardige feiten, voorgekomen tusschen stakers en niet-stakers.

Wat 'n inzicht! Wie zal 'n uitgehongerde geestelijk willen ontwikkelen, alvorens (niet door) hem in z'n bestaan te helpen? Wat zal na zooveel volharding meer geestelijk sterken steun of koude onverschilligheid? En is deze eerste kiem van initiatief, dit ontwaken uit de passiviteit niet een eerste beginsel van ontwikkeling? Moet dat worden geknakt? en is 't soms iemand voorbarig materieel steunen, wanneer men recht erkent en hem helpt in zijn strijd om recht? Zeker, de voorgevallen feiten zijn te veroordeelen, maar zijn ze bij die verbittering onder een onbeschaafde bevolking niet te begrijpen? Verder: moeten allen lijden voor de lakenswaardige handelingen van enkelen? en verandert soms iemands recht doordat hij enkele rare dingen doet?

Daarom elk, die wetend waarvoor hij te leven heeft, de heerlijkheid van onzen tijd beseft, steune de Rijssensche staking.

H. MACLAINE PONT.

Koninklijke Goedkeuring.

Naar aanleiding van de onlangs gehouden discussiën, betreffende de in bovenstaand opschrift aangekondigde kwestie in een Buitengewone Vergadering van 't Gezelschap Leeghwater, kan het wellicht aanbeveling verdienen dit vraagstuk onder de aandacht te brengen van méér personen dan hen, welke het gering te noemen aantal uitmaakten der vergaderden.

De wet op het recht van vereeniging en vergadering, dateerende van 1855, waarbij werd bepaald, dat, wilde een vereeniging rechtspersoonlijkheid verkrijgen, de statuten Koninkl. Goedk. behoeften, beantwoordde al vrij slecht aan de bedoeling. Want zat hierbij vóór de meening dat het verkrijgen van rechtspersoonlijkheid voor vereenigingen, doode lichamen in zekeren zin, op deze wijze beperkt, ten minste aan banden gelegd zou zijn, de praktijk zou het weldra anders leeren. Evenals de winkeliers tuk op het hofleveranciers-plakkaat, waren ook tal van vereenigingen belust op 't bezit van goedgekeurde statuten. Het gevolg was een groote administratieve rompslomp voor de, die zaken behandelende regeeringsbureaux, waaraan men thans een eind tracht te maken. In den laatsten tijd had men weliswaar getracht administratieve moeilijkheden in den weg te leggen aan het pogen der vereenigingen, waar eindeloze correspondentie's het gevolg van waren, afdoend was dit middel niet, vooral niet in een land als het onze, waar het vereenigingsleven op zoo'n eigenaardige bijzondere wijze is ontwikkeld. Door den drang der omstandigheden is dan ook een wetsvoorstel ingediend door den minister van Justitie, welke weliswaar geen radicale verbetering aanbrengt in de wet van 1855, waar in den loop der tijden slechts enkele artikelen van zijn geschrapt, maar toch het verkrijgen, van de K. G. o. a. meer financiële bezwaren in den weg stelt. Ten einde in 't vervolg meer waarborgen te bezitten voor nauwkeurig het doel der vereeniging omschrijvende statuten is voorgesteld dat deze, vóór zij Rijksbureaux bereiken, notariëel verleden moeten zijn, wat dus den vereenigingen op een aardig duitje zal komen te staan. Notariëele hulp is in den regel niet zoo erg goedkoop.

Gaan we nu de voordeelen na aan K. G. verbonden. Ten eerste, en dat is hier wel één van de belangrijke begeerlijkheden, het geeft een zeker „cachet” aan de Vereeniging. Nu, „goede wijn behoeft geen krans”, en zoolang „Leeghwater” zijn naam zal kunnen hoog houden, zonder dergelijke schitter-klinkende, klatergoudachtige toevoegselen, lijkt het mij niet wenschelijk dergelijke middelen te baat te nemen, dat te meer daar „Leeghwater” als technische vereeniging in haar devies moet voeren waarheid en eenvoud, eigenschappen welke niet alleen tot de machine-constructie dienen te behooren, maar hun stempel moeten drukken op alles wat met de techniek en hare beoefening in direct of indirect verband staat. IJdeltuiterij past hier wel in het allermindst.

Een volgend argument is: verzekering van de stabiliteit der vereeniging. Ook dat is zeer betrekkelijk. Die stabiliteit welke de K. G. kan verschaffen komt hierop neer, dat men wanneer later veranderingen in de statuten worden voorgesteld, hiervan zal afzien om aan rompslomp en kosten

te ontkomen. Waarmede men dus een toestand in 't leven zou roepen als volgt: de meerderheid is vóór wijziging, maar men ziet uit hoofde der bezwaren daarvan af. Mijns inziens een hoogst verkeerde toestand.

Het beteekent ook niet veel anders, dan een opdringen aan een latere generatie van de inzichten en opvattingen harer voorgangers. Een zeer begrijpelijke en alleszins verklaarbare eigendunk, welke evenwel een beslist nadeeligen invloed op het vereenigingsleven zal uitoefenen. De vereeniging, behoort toch het element dat daarin aanwezig is, de statuten behooren dan ook naar hun inzichten en wenschen te worden opgesteld. Waar „Leeghwater” een gezelschap is, gevormd door leden, die komen en gaan, en uit den aard der zaak slechts vrij kort deel der vereeniging uitmaken, en bovendien met het oog op de Studiebelangen-organisatie welke vermoedelijk nog wel meer statutenwijzigingen na zich zal sleepen, kan een wijzigingsbeperking slechts een nadeeligen invloed uitoefenen.

Ik zal de laatste zijn om te ontkennen, dat er vereenigingen bestaan, welke rechtspersoonlijkheid behoeven. Voor „Leeghwater” is de noodzakelijkheid geenszins gebleken. Het lijkt me vrij absurd naar rechtspersoonlijkheid te trachten, waar de noodzakelijkheid daarvan absoluut niet is vastgesteld maar zich grondt op gevallen, welke zouden kunnen voorkomen. Ook het onwaarschijnlijke is mogelijk. Het past niet in 't kader van den ingenieur, evenmin in dat van den toekomstige, te rekenen met waarschijnlijkheden nog veel minder met onwaarschijnlijkheden. En dan nog, zoo het bezitten van rechtspersoonlijkheid wenschelijk moet worden geacht, staat de weg daartoe immers open, niets kan dat beletten, zelfs de statuten niet, want die kunnen veranderd worden.

Op z'n zachtst uitgedrukt, een weinig zonderling, lijkt mij het middel tot ongestoord behouden der K. G., door in de statuten speling te laten. Ten eerste is daarop geen K. G. te verkrijgen, daarvoor toch wordt vereischt, dat deze nauwkeurig het wezen en doel der vereeniging omschrijven. De ervaring, door de regeering opgedaan met de clubs de bien-faisance, zal haar heusch wel conscientieus in dat opzicht hebben gemaakt. Bovendien verliest de K. G. daarmede ook al hare intrinsieke waarde en blijft het niets dan schijn.

Zeker, er komen zonderlinge verhoudingen voor bij het afwezig zijn van rechtspersoonlijkheid, maar eveneens in het omgekeerde geval. In een slechtere conditie tegenover de buitenwereld komt de vereeniging hierdoor geenszins, tegenover de leden houdt het noodig achten van burgerlijke rechten nu niet bepaald een complimentje in.

Als een nadeel zou kunnen genoemd worden, de verantwoordelijkheid, welke de functie van penningmeester dan aankleeft. Des te meer kansen biedt de afwezigheid der K. G. den leden op conscientieus beheer. Al is slordigheid, voor zoover mij bekend niet voorgekomen, dat het kan gebeuren in een jongelui's vereeniging lijkt me een zeer mogelijke waarschijnlijkheid. Het zal dus lastig zijn een penningmeester te vinden wanneer de financiën der vereeniging zwak staan. Men bedenke zich dus in den vervolge wel, voor en aleeer men de taak van penningmeester aanvaardt, ook al is de kas wélgevuuld.

Anders is het met de eere-leden. In aanmerking genomen het karakter der vereeniging, dat technisch is, al strekken haar bemoeiingen zich thans ook uit over onderwijsaangelegenheden, en ook dat betreft nog slechts de techniek van 't onderwijs, en het feit dat een definitieve Koninklijke Goedkeuring nog niet is verkregen, kan dit hier geen bezwaar doen uitmaken.

Overwogen de vóór- en nadeelen, vermeen ik te mogen oordeelen, dat het trachten naar verkrijging der Koninklijke Goedkeuring geenszins aanbevelenswaardig kan worden genoemd en in de gegeven omstandigheden zekerlijk niet.

WITKAMP.

Een verlangen.

Hij was maar een eenvoudig kantoorklerkje. Met een klein wekelijksch salaris juist genoeg om behalve een klein bovenkamertje met pension waar alle luxe uitgesloten was te bewonen, nog in zijn verdere noodzakelijke behoeften te voorzien, leefde hij van den eenen dag op den anderen, zonder dat deze zich van elkander door iets bijzonders onderscheidden en zonder zelf eens te kunnen genieten van hetgeen hij zoovele anderen zag doen. Niet dat zijn eischen overbodig waren, o neen, een ieder die nu niet tot de rijkst gezegenden hier op aarde behoort kan wel verlangen naar dingen, die onbereikbaar en onmogelijk voor hem zijn maar

zijn begeerten waren op het oogenblik menschelijk, zoovelen anderen van zijn soort zag hij dezelfde verlangens botvieren die hij zoo dikwijls moest onderdrukken. Dat het ook nu juist moest gebeuren, dat hij geen geld had, dat hij ook nu die rekening had moeten betalen nu het verlangen naar....rooken zoo sterk in hem was. Hé, als hij nu toch eens een sigaar had, wat een onuitsprekelijk genoegen zou dat voor hem zijn, wat een hemel op aarde. Aan al het andere wat hem misschien tot meer vermaak zou kunnen strekken, had hij geen behoefte, nu slechts te kunnen rooken, nu hij den geheelen dag op het mufte kantoor had geploeterd in journalen en koopmansboeken. Droefgeestig leunde hij op het kozijn van het venster en keek naar de voorbijgangers op straat. Alles rookte. Die oude mijnheer rookte, de schoolmeester rookte, de bakker rookte ja, zelfs de slagersjongen, die er nu toch niet veel beter aan toe was dan hij zoog op kwistige wijze aan een eindje sigaar en liet de dikke, golvende, blauwe rookwolken, achter zich heen dwarrelen als deed hij het om hem te plagen. Woedend op zich zelf stelde hij een poging in het werk om te zien of hij nog niet ergens wat geld vond al was het maar een paar centen, maar vruchteloos. Alles haalde hij het onderste boven, zijn kleerkast met zijn oude plunje werd doorzocht doch niets te vinden en kwaad wierp hij het rommeltje weer erin. Hij zou en moest rooken, die akelige kindersmaak moest weg, al zou hij zich tot het vragen van een sigaar moeten vernederen. Zijn meubilair schoof hij naar voren om te zien of er nog niet een eindje achter lag, een zoete hoop die hij koesterde en die hij niet onmogelijk achtte. Maar neen, ook hier geen resultaat en weer ging hij naar het venster en spande al zijn kracht in om uit te vinden hoe te slagen. Steeds nieuwe voorbijgangers, bijna allen rookend, ja zelfs enkele bengels

kwamen daar aan, beurtelings een trek doende aan een sigaar die den een of andere meneer niet goed genoeg was geweest. O, hij had wel mee willen doen met die jongens je kon zien ze genoten zoo, al konden ze het nog niet appricieeren en al zou het hun misschien slecht bekomen. Maar zoo'n wijze was voor hem een onmogelijkheid, hij moest op eerlijke en fatsoenlijke wijze zijn wensch vervuld zien. Teneinde raad besloot hij nog eens een grondig kameronderzoek in den waren zin des woords te houden. Zoo dikwijls dat het gebeurde dat men verkeerd keek en plaatsens waar iets lag over het hoofd zag. Weer werd de kast geopend en weer taste zijn hand beurtelings in de zakken van het oude op het kantoor kaalgezeten plunje, weer had hij den moed opgegeven en besloten de bevrediging van zijn verlangen aan het toeval over te laten door zich maar op straat te begeven, toen hij bemerkte, dat in den hoek van den kleerkast een oud jasje zijn aandacht ontgaan was. Een straal van laatste hoop schitterde in zijn oogen. Hij aarzelde in de zakken te tasten uit vrees teleurgesteld te worden. Voorzichtig nam hij het van den haak, bang de vermeende sigaren te zullen breken, daar ze oud moesten zijn. Een schrik, hoorde hij daar niet het aangenaam krakend geluid van een sigarenzakje, zou het dan waar zijn. Zijn hart bonsde, hij taste gretig toe en waarachtig, daar omklemde zijn hand twee sigaren. Vol zelfvoldoening, stralend van geluk, de wanorde teweeggebracht vergetend, beet hij de punt van een af, stak een lucifer aan en weldra stegen eenige voor hem kostbare blauwe wolken omhoog gevolgd door meerderen, die hij niet uit zijn kamertje wilde laten ontsnappen.

H.

(Zie vervolg Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

HUUR OVER TE NEMEN
1e Etage Voor- Zit- en Slaapkamer,
wegens vertrek naar Buitenland.
HAVENSTRAAT 37a, DELFT.

DIËS NATALIS.
PRUIKEN en andere benodigdheden
voor de aanstaande Feesten.
W. VAN BAARLE,
Voorstraat 12. Coiffeur.

EGLISE WALLONNE.
Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

CHARLES ABRAAS.

-- PHOTOGRAAF D. S. C.

OUDE DELFT 143

-- TELEPHOON No. 295.

ATELIER EERSTE RANG.

ONDERSCHIEDINGEN:

s-GRAVENHAGE 1904.

's-GRAVENHAGE 1906.

GENUA - - - 1905.

DRESDEN - - - 1906.

Biljarts „t Is-Me-Edso”,
overtreffen ieder ander fabrikaat.
Te bespelen Stations-Koffiehuis.
KRUIF.

Maison „HAAS”,
CUISINIER,

34 -- KOORNMARKT -- 34.

Door de steeds grootere aanvraag van **dagelijksche Diners** in diverse prijzen, heb ik met mijne **leveranciers** een **contract** gesloten, waardoor ik in staat ben **Diners** uit te zenden van af **50 cents** bij abonnement van **20 bons**. Ook **Diners** van 60 cents bij abonnement van **20 bons**. **Diners** van **80 cents** worden bij abonnement van **20 bons** geleverd tegen **70 cents**.

N.B. De bons zijn 30 dagen geldig en niet persoonlijk.

SPECIALE Inrichting tot UITZENDING van dagelijksche DINERS.

Boekhandel en Boekdrukkerij
J. WALTMAN Jr.

Binnenwatersloot 33.

Vlamingstraat 34.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 7 MAART 1907. No. 21.

Penkrabbels.

door ASRA.

KOFFIETAFEL II.

„Juffrouw, dat beeld most u toch maar es wegneme, anders gebeure der maar ongelukke mee; we zijn nog al „es rumoerig uitgevalle...“.

Sjors kon nooit nalaten eenige opwekkende woorden te richten tot de eigenares der tafeltjes, als ze haar geld kwam opstrijken, elken Maandag. 't Diende zeker als ontspanning na het centengepieter, dat geregeld de juffrouw naar het geelgetaande verlepte gelaat deed slaan, terwijl ze met het zandkleurig hoofd op zij, de suffe oogjes half toegeknepen, keek naar de guldens, kwartjes, dubbeltjes en centen, die in de groezelige handholte klikkerden. Haar zwakke hersens konden de uitroepen der diverse gasten, waarmede deze hun vertering afbrabbelden en geld terug verlangden, niet snel genoeg opnemen, en het duurde eenigen tijd, vóór zij zich van hare eigenlijke inkomsten bewust was. Als ze eindelijk uit hare berekeningen ontwaakte, gaf ze altijd in de volheid van haar gemoed en portemonnaie nog 'n paar zeuropmerkingen ten beste. We ergerden ons daarom altijd in stilte, wanneer die Sjors zoo goedmoedig dèe.

„Dà, beeld... hi, hi, hi, jao, dat hèt al veel meegemak, die arm hemme al es drangezèet mè gips, maar 't blijft nie zittenn“.

„Als u 't nou eens met Sluyterman probeerde, juffrouw“, moppigde Sjors.

De intense aardigheid van deze opmerking ging geheel voor de juffrouw verloren, die alweer aan de centen dacht.

„Maor... nou krijg ik van meneer *** nog de vertering van verlede Maandag, toen...“

Piet voelde dat het op zijn zak gemunt was en was dadelijk in postuur.

„Juffrouw, ik heb toen 's morgens nog aan Bet afgezegd...“

„Ja, maor“, teemde de juffrouw, die zich op 't gebied van dubbeltjes niet van d'r stuk liet brengen, „toen was 't al over tienenn, de maid was temet an 't dwaillen, en ze „het nog op de klok gekèkn, 'k zal ze es eve roepenn...“, buiten de deur, „Bet! toe kom 't er es evenn, maid!“

Piet blikte ons sprakeloos aan, terwijl wij ons rijk melden; zure knipoogde en fluisterde met een broodmond en een definieerend gebaar met 't mes: „Jij mot dokke, ventje!“

Bet verscheen en getuigde onder den hypnotischen invloed van de blikken der lichte hospita-oogjes, dat het heusch over tienenn was geweest, niettegenstaande Piet nog 'n poging waagde door veelzeggende mimiek, haar het tegendeel te doen beweren. Juffrouw triomfeerde. „Jao, ziet u, de melkboer en de bakker kommenn om tien uur, en wat mot ik dan met al dà brood blijvènn; we hadden 't afgespròken, dat uwe 't voor tienenn zou zeggenn, dusse...“

Zwichtend voor deze breedsprakigheid, trok Piet de extra-dubbeltjes uit z'n platte beurs en schoof die met een zucht weer onder z'n jas. Zure boog zich genietend knip-oogend over z'n bord en mummelde: „Jij mot dokke, ventje!“

„Ziezoo“, dacht de juffrouw, „eerst 't een, dan 't ander. „En nou krijg ik van meheer P. nog dat aschbakkie, u weet „wel, dat hier stond, 't is sonde van 't mooie stel“.

Zure spalkte de amandeloogen wijd open, 't brood rustte even. „Stel? Bedoelt u dat glaze ding van verlede week?“

„Jao, bôven is ter nog zoo een, ze hoore bij mekaar, en nou „is 't stel geschondenn“, zèmelde de juffrouw, de handen vol koffietafelooft over elkander.

„Enne... en wat reket u wel voor zoo ies?“ stamelde Zure.

„Nou... 't is een mooi ding... vaiftig centenn“, zei ze kalm. Zure draaide zich met een ruk half om en mummelde weer vlijtig: „nou, maar dan breng ik u wel es zoo ies mee hoor!“

Juffrouw, in haar eer getast, maakte een morkend gebaar. „Goed, meheer, goed“ en retireerde, waarschijnlijk afgeschrikt door het zittend optreden van Zure.

„Soon serpent“ siste Zure, en na geslikt te hebben: „Soon kreng“. Z'n amandeloogjes waren tot een glinsterend spleetje gekrompen, z'n bovenlip boogde zich om z'n lange gele tanden. „Ik zal ze wel leeren. Sjors, jij heb nog wel zoo'n ding in de zaak, hé? Breng het maar eens mee!“

Zijn mond vertrok zich tot een diabolischen grijns en energisch sneed het mes door een nieuw broodparallellopedum.

„Ja“, gaf Sjors goedmoedig toe: „zoo van twaalf cente, van geperst glas.“

„Juist“, mummelde Zure, met z'n mes naar Sjors wijzend.

Piet keek nog altijd onder het kauwen van zijn plakjes met een niet-zienden blik van den een naar den ander. De schrik van de extra-dubbeltjes versteende hem nog gedeeltelijk. Lange trok zijn eene schouder hoog en klapte met zijn pootigen rechterarm op z'n knie, dat ie-z'n vingers pijn deed. Jacob vertrok z'n mond tot een zoo klein mogelijk cirkeltje en stootte korte hoge gillachjes uit, om dan dadelijk met hazig gebaar naar z'n gesprongen lippen te voelen; het lachje eindigde in een: „Au, verrek“.

Zure's verontwaardiging was van joligen aard: na de boterhammetjes onherroepelijk bij zijn lichaamsgewicht gevoegd en de servetjes gevouwen en opgeborgen te hebben, stevende hij op Lange af, onder een half verstaanbaar gemompel van „Wou jij ies, hé?“ Lange verhief z'n stemorgaan. Als trompetten schetterden ons de klanken uit zijn keel in de ooren. Hij graaide met zijn pompzwengelarmen Zure tegemoet en in een oogwenk hadden die twee kracht-peeën elkaar omslingerd. We schoven angstig terug van de tafeltjes, die neiging vertoonden, bij eene onzachte aanraking hun opzet in onze respectieve schooten te verdeelen. Jacob waagde nog een quasi boezen uitroep: „Toe, schei toch uit, kwezels“. Sjors alleen liet zich niet storen, maar smakte rustig door. De anderen genoten een angstig genoeg, uitten soms een zagerig zenuwachtig gelach en tappelden op hun stoelen. De gespannen spiermassa vóór ons boezemde ontzag in. Men kon niet dadelijk zeggen, of de zichtbare arm met krampachtig klemmende hand aan Zure of aan Lange behoorde, of dat die verkreukte manchet oorspronkelijk plaats had gevonden in de oogholte van het opduikende stuk pioenrood gelaat, dan wel op het gespannen rugeinde dat tegen dat gelaatsstuk was aangeperst. Er was geen begin of eind te zien aan den kluwen, die daar heen en weer golfde; men hoorde slechts een tweetonig gezucht, dat van twee verschillende kanten kwam en dat wees op een hoogst onnoodige krachtsverpilling. Piet maakte nog de mechanicaopmerking, dat de momenten der strijdenden gelijk waren, zij dientengevolge in evenwicht verkeerden. De kluwen stond nu onbeweeglijk, maar er werkten hevige intramoleculaire krachten in den vleeschklomp. Daar verscheen een gelaat, dat wij met moeite als dat van den Zure herkenden; de kleur was van geel oranje geworden, de krampachtig vertrokken mond stiet afgebroken klanken uit: „Zoo meteen... scheurt er... 'n broek!“, bij welke onheilspellende aankondiging wij eene nauwkeurigere bezichtiging van de krachtmassa waagden en bemerkten, dat er twee spierdunne handen een zitvlak omkrampten, dat door zijn buitengewoon hoogen graad van oppervlakte-spanning eene gewelddadige verscheuring van het bekleedsel voorspelde. We bereidden ons reeds voor op een effectvol gekraak, uitgaande van de boven hare elasticiteitsgrens uitgerekte broekstof, toen er onverwacht beweging in den krachtbal kwam, deze naar het groote raam schoof en het zitvlak met een vaartje door de ruit heen zeilde. Het moet een zeldzaam gezicht geweest zijn voor den voorbijganger, dit vormlooze projektiel het glas gladweg te zien doorboren. De bestanddeelen van den spierklomp verslaptten en wrongen zich uiteen. Er heerschte even stilte, toen waagden we een quasi vroolijk gegriinnik, oogende naar de twee componenten, die nu hijgende op hun stoelen neergezonken waren. Lange ordende met een onverschillig gezicht zijn toitet, dat veel geleden had; Zure, wiens gelaat bij het atkoelen, de aanloopkleuren in omgekeerde volgorde vertoonde, blikte met angstige oogspleten naar de gaping in de ruit, waar het weinige straatgeruisch nu zoo wreed doorheen klonk. Piet was het eerst weer bij zijn verstand en uitte de praktische vraag: „Wat ken dat kosten?“

Het slot van de historie was, dat, na veel gedelibereer met hospita en glazenmaker en schattingen van onze respectieve finantiële draagkrachten, de groote ruit vervangen werd door twee, met een spijltje in 't midden. In verband met deze onderhandelingen en de welbekende bijzonder vlugge uitvoering van een karweitje, door een of ander handwerksman te verrichten, zaten wij eenige dagen achtereen om 12 uur met de luiken toe en de lamp aan, triestig gestemd door deze nachtelijke verlichting. En toen na verloop van tijd de nieuwe ruiten er in gezet waren, zat Zure wel met zijn vingers in de weeke stopverf te peuteren, maar hij hield zich nu voortaan wat kalmer, zoodat we geen getuigen meer waren van dergelijke interessante worstelwedstrijden.

Als ik nu nog, na jaren, eens langs het Delftsche geveltje loop en zie die twee ruiten, met dat dunne, aangelapte spijltje in het midden, dan denk ik altijd aan de vermakelijke omstandigheden, waaraan dit produkt van glazenmakerskunst zijn ontstaan te danken heeft.

Vrije Studie.

Dr. REZING: Kerk en Staat.

Van deze lezing, voor een zeer klein gehoor l.l. Donderdag op de Leeszaal der S.P. gehouden, volgt hier een korte inhoudsweergave:

Behalve in Frankrijk, waar de „scheidingswet” den strijd tusschen Kerk en Regeering deed ontbranden, zijn ook in Duitschland de ontbinding van den Rijksdag om reden van de oppositie van het centrum en in ons land de verwerping der oorlogsbegroting door de klerikalen kentekenen van dien strijd. Gaan wij het probleem van de verhouding van „Kerk en Staat” na dan hebben wij ons in de eerste plaats bezig te houden met de ethische zijde ervan.

De hedendaagsche maatschappij bezit in het groot aantal beoefenaars van de meest uiteenlopende kunsten en wetenschappen een evenzoo groot aantal elkaar niet begrijpende „oorspronkelijkheden”, waarvan de een de wereld slechts volmaakt denkt als alle andere zijn verdwenen. Deze gescheurde menschheid weer tot een besef van eenheid terug te brengen is de taak der wijsbegeerte. Haar politiek-wijsgeerig doel is het in de verschillende sterk uiteenlopende oorspronkelijkheden het begrip te wekken, dat elk ervan een bepaald aspekt is van ééne „oer-oorspronkelijkheid” en vervolgens of liever daarmee het verloren gevoel van eenheid te doen herboren worden. De toestand, die intreedt wanneer dit doel bereikt is, die op zichzelf niet stationnair en daarom niet scherp te omlijnen valt, wordt voor de sociaal-democraten bereikt in den „toekomststaat”. Jaurès heeft hiervan gesproken in zijn bestrijding van minister Clémenceau en in zijn rede van 26 December 1906, in de Fransche Kamer en aangekondigd dat van af den tegenwoordigen tijd de soc. dem.-partij zich niet kan tevreden stellen met het afbreken der bestaande Maatschappij, maar daarnaast een nieuwe moet opbouwen.

Dr. Rezing gaat na de verhouding van het liberalisme tot de Partij (soc. dem.-partij). Het liberalisme van vroeger dagen „laissez faire, laissez passer” vindt in de tegenwoordige liberale partij weinig of geen aanhangers meer. Met de vrijzinnigen streven de liberalen naar de verbetering van den arbeid, naar algemeen stemrecht, naar socialisatie der produktiemiddelen; indien zij oprecht zijn en op den eens ingeslagen weg voortschrijden moeten zij ten slotte lid der partij worden. Ook de strijd die de regeeringen met de groote trusts, toonbeelden van ontzaglijke kapitaalophooping in de handen van enkelen, aanbinden (zie Vereenigde Staten) bewijzen dat zij gebroken hebben met het absoluut liberale stelsel, dat het aanzijn gaf aan die trusts en andere reuzenondernemingen die het eigendom zijn van hoogst enkele personen. Zooals gezegd het eindpunt van de vooruitstrevend liberalen kan niet anders zijn dan de Partij.

Evenals de Partij heeft ook de katholieke Kerk ten allen tijde stelling genomen tegen het liberalisme (Syllabus, van 1864, bevattende alle tot dien datum uitgegeven pauselijke encyclieken). Echter heeft noch de Kerk, noch de Partij een theorie, waarop een strijd tusschen hen onderling zou worden gebaseerd; wat niet wegneemt dat o. a. Kautsky op oeconomisch gebied, wél het onrechtmatige van het bestaan der kerkelijke goederen aantoonde.

Op dit oogenblik is de strijd tusschen de kerk en het liberalisme gaande. Deze zal als onafwendbaar gevolg hebben dat eerlijke liberalen zich naar de Partij zullen zien gedreven; zoodat in de toekomst twee vijandige machten zullen overblijven, nl. Kerk en Partij.

Tusschen hen zal woeden de strijd om den „ideologischen bovenbouw” van de maatschappij. De „oeconomische ondergrond” zal eigendom der Partij zijn zoodra alle liberalen zullen hebben opgehouden te bestaan, wanneer wat eens liberaal was met de Partij zal zijn saamgesmolten.

In de Partij zijn op het oogenblik noodig filosofische oorspronkelijkheden, die den weg zullen moeten banen naar den toekomststaat en tevens zullen hebben te vormen een theorie volgens welke de kerk zal kunnen worden bestreden.

?

Mésalliance.

Maandag den 4^{den} Maart werd door het Rotterdamsch Tooneelgezelschap, directeur: D. P. van Eysden, voor een volle zaal Mésalliance, tooneelspel in 3 bedrijven van J. B. Schuil, opgevoerd.

Wij kenden reeds „Gedeballoteerd” van dezen schrijver en waren verwachtingsvol omtrent deze opvoering.

Het stuk speelt in eene kleine marineplaats in Nederland. Henk van Weelderen, luitenant ter zee 1ste klasse, is in 't huwelijk getreden met Johanna Wolters, de dochter van een kruidenier. Natuurlijk is dit geheel en al tegen de zin zijner ouders, die hem een betere partij toewenschten, en die reeds van te voren de moeilijkheden hadden voorzien, die uit zulk een huwelijk beneden zijn stand zouden voort-spruiten.

Reeds in 't eerste bedrijf zijn we al geheel en al in de actie. De heer en mevrouw van Weelderen willen den kruidenier en zijne vrouw op eene onhandige manier aan 't verstand brengen, dat het beter zal zijn voor het jonge paar en voor de carrière van Henk, als deze laatste zich niet met de familie van zijne vrouw inlaat. Hij zou dan enkele dagen bij den kruidenier kunnen komen logeeren, en dan zoo langzamerhand zullen ze dan de betrekkingen laten verflauwen. Dit wordt door den verongelijken burgerman verkeerd opgevat. Hij ziet niet naar het geluk zijner dochter, maar let alleen op het standsverschil; hij maakt zich driftig, en wijst zijn bezoekers de deur.

In het 2de bedrijf zien we, dat Henk en Jo met hun kleine jongen bij de kruideniersfamilie logeeren. Daar komt onze jonge zeeofficier voortdurend voor stuitende moeilijkheden. Hij maakt kennis met zijn hoedenleverancier, met een loods, Dirk Lith, die de zwager van kruidenier Wolters is, met tante Bet, een hoffestante, die niet van den jongen zee-officier, haar neef, is weg te slaan. Dat alles heeft haar invloed doen gelden op de verhouding tusschen moeder en dochter. Er is iets tusschen hen gekomen, ze weten niet wat, dat hen van elkander vervreemt en dat de vertrouwelijke omgang verhindert. Vrouw Wolters ziet dat dan ook in en zegt dat ze weg moeten uit dit huis, voor hun eigen bestwil. Natuurlijk heeft dit een driftaanval van den kruidenier tengevolge, die als een kip zonder kop doorslaat en zonder na te denken den toestand op zichzelf beschouwt.

In het 3e en laatste bedrijf worden wij verplaatst naar het huis van den zeeofficier, waar de jonge mevrouw haar ontvangdag heeft. Doch men moet erg op zijn woorden passen. De drie dames die er zijn, kwamen op een verhaal van iemand die zich gemésallieerd had, en blijven er middenin steken.

Als de jonge vrouw naar haar kind is wezen kijken en zich geëxcuseerd heeft, begint het gebabbel over de vrouw des huizes. Doch het laatste gedeelte van het gesprek wordt door haar zelf gehoord, ze staat op den drempel als ze een der dames hoort zeggen: „Het is een goedkope jour, de thee en de suiker hebben ze voor niets!”

't Gevolg hiervan is, dat mevrouw Van Weelderen de dames mededeelt, ze niet meer te kunnen ontvangen.

Jo is ten einde raad, en haar man neemt, nu hij ziet dat de toestand zoo niet langer gaat, zijn ontslag uit den dienst. Zijn ouders zijn hierover ten hoogste verstoord. Zij verlaten het huis van hun zoon, nadat ze nog een laatste poging aangewend hadden bij den loods Lith, maar waarbij ze aan een geheel verkeerd kantoor aanklopten. De oud-zeeofficier wordt nu directeur eener verzekeringsbank te Rotterdam en sluit zich geheel aan bij de familie zijner vrouw.

Allereerst iets over het stuk zelf.

De naam, die zooveel te verwachten gaf, en de intrigue, die zoo goed werd ingeleid, maakten, dat we met spanning den loop der gebeurtenissen volgden. Doch dat alles maakte ook, dat we eene ontkenning, als die welke het stuk hier ons geeft, allerminst hadden verwacht. We gingen onbevredigd naar huis. Men verwacht aan een stuk een slot; maar dit was er geen. Het heele stuk wordt zodoende een greep uit een menschenleven en zonder moeite kan men na deze reeks van gebeurtenissen er nog even zoovele dergelijke bijdenken. Ouders geven hun zoon toch niet op, omdat hij geen zeeofficier meer is. De dichter heeft ons hier willen weergeven een groot karakter. Iemand, die zich boven de wereldsche titels van stand en rang stelt, en die liever de dagelijksche aangenaamheden van een voor hem onge woon en onbeschaafd burgerleven deelt, dan in zijn stand een valsche rol te spelen en goede menschen te miskennen. Maar daardoor breekt hij met zijn carrière, zijne ouders, zijn toekomst en zijn verleden. Hij zal een nieuw leven moeten beginnen. Voorwaar een grootsch liefdesbeginsel.

Doch onnatuurlijk. En juist het stuk geeft aan, dat het wil zijn eene natuurgetrouwe wedergave van een *mésalliance*. Het begin en het midden zijn goed, doch het einde is teleurstellend.

En nu de vertolking. Wij wenschen het gezelschap succes. Het is in zijne verscheiden rollen goed gespeeld.

We willen bepaalde spelers noemen. De heer Henri Poolman was de gepensioneerde kruidenier, stom, goedhartig, onberedeneerd.

De heer Alexander Faassen had een gemakkelijk inslaande rol. Maar toch was het goed spel.

En dan mevrouw Coelingh—Vorderman in de rol van tante Bet. Bewonderenswaardig moeten wij dit spelen noemen ook al kan men gemakkelijk op de lachspieren werken. Doch er was hier geen overdrijving. Wij zien met genoegen eene volgende uitvoering tegemoet.

C.

Opmerkingen van de Week.

Donderdagnacht begon de pret al voor enkelen. Toen waren het eerste jaars, die gul als naar gewoonlijk weer eens wijn schonken. En Vrijdag? Die oude Sirene heeft toch nooit gedacht als luchtschip te fungeeren. Ballast genoeg werd uitgeworpen, o. a. groene menthe die op 't hoofd van één van de H.H. beneden terecht kwam. Reddingsbrigades werden geformeerd, om 't bijna brekende schip te bereiken, en een kleine matroos had veel succes van zijn werk. Maar toen kwam de wijnverloting.

't Was weer allerongezelligst dat zooveel menschen stonden. 't Eerste jaar streek met alle whisky, die verloot werd, wat wel erg nadeelig is, want nu komen ze nooit meer op de kroeg.

Platen van de kroeg werden per opbod verkocht, ze brachten voor 't goede doel véél op, evenzoo ging 't met de Lagaboot en eenige wandelstokken. 't Is toch ook wel aardig met zoo'n dure wandelstok te loopen. De wijnverloting ging ter ruste en een nieuw tijdperk brak aan. Een bovenbroek verdween in de vlammen, veel beren óók, cortèges werden gehouden, en 't was alsof daar in die stille Phoenixstraat een bende dronken duivels aan 't feesten waren, zoo rood waren de koppen, zóó werd er geschreeuwd. Maar eindelijk was ook dat gedaan, werd er weer in de kroeg doorgefuid. In de vestibule was bal, onder de muziek van één huzaar, 't heette daar de Zandstraat. Enfin, 't publiek had dan ook veel van danshuismenschen.

In de zalen veel herrie nog, 't kalmeerde langzaam en eindelijk was het weer stil, en de kransen Phoenix keek neer op de grauwwerlichte slagvelden, waar dooden lagen in den vorm van glazen, borden, stoelen, tafels en ik weet niet meer wat.

Oproep.

De Heer A. van der Horst, bondsvoorzitter van de Nationale Oranjebond: „Wat ook vall', trouw staat pal" heeft het initiatief genomen Prins Hendrik naar aanleiding van zijn optreden bij de scheepsramp aan den Hoek eene nationale hulde te brengen, bestaande in „een gedenkpenning benevens een fraai gebonden album, bevattende de namen der gevers".

Waar wij hier in Delft, zoo dicht bij de plaats des onheils, allen bijzonder met het treurige ongeval hebben meegeleefd, vermoed ik, dat de schoone daad van den Prins hier door velen gewaardeerd zal worden.

Wilt ge deelnemen aan deze volkshulde, teeken dan op de lijst, die in de keuken der T. H. bij den bediende ter teekening ligt.

Deze lijst bevat een rubriek voor de som, die men bij wil dragen: maar deze rubriek is allermint van belang. Om het geld behoeft gij Uw steun niet te onthouden. Het plan is namelijk niet, den Prins een cadeau aan te bieden, dat in de eerste plaats schittert door uiterlijke pracht; maar een herinnering, die waarde voor Hem zal hebben, omdat zij de uiting is van een talrijke schare onderdanen. Het geld dient dus slechts ter bestrijding van de niet zeer hoge kosten van gedenkpenning en album.

De hoofdzaak is, dat gij allen teekent om Uwe instemming te toonen.

P. W. DE LANGE.

Beleefd wordt verzocht de adressen duidelijk in te vullen en het bedrag, waarvoor men geteekend heeft, dadelijk te willen storten.

BOEKBESPREKING.

GÖTZ KRAFFT, 4de deel.

Dit 4de deel bevat 't laatste gedeelte van Götz Krafft's ontwikkeling. Aan 't einde verlaten wij hem als getrouwd man, die zich een positie veroverd heeft niettegenstaande vele tegenspoeden die hij heeft moeten overwinnen. Die tegenkantingen zijn voor een groot deel de gevolgen geweest van 't vasthouden aan de idealen zijner jeugd, aan vrije studie aan breede levensopvatting. Deze idealen strooken niet met de bekrompen ideeën der professoren in zijn nieuwe studiestad Marburg. Of deze schildering van de toestanden aan de hoogeschool aldaar van 't standsvooroordeel der professoren en de macht die hun vrouwen uitoefenen op de carrière der studeerenden bestaanbaar is, weet ik niet; toch schijnt zij nu onwaarschijnlijk toe, en daarom geleken mij alle tegenspoeden die Götz dientengevolge moest ondervinden eenigszins gezocht. Götz laat zich door geen verleiding van zijn pad brengen. Toni Lorse de schoonzuster van een der professoren zijner faculteit maakt hem het hof en hoewel zij een aanzienlijk fortuin als bruidschat medebrengt en zijn carrière na een huwelijk met haar verzekerd zou zijn, blijft hij trouw aan zijn liefde tot Eva Frey en trekt zich uit de invloedssfeer van zijn aanbieder terug. Dit bevordert zijn verhouding tot de professoren niet en wanneer hij na eenige tijd voorgedragen wordt om een nieuwe professorenzetel in te nemen, wordt dit door de professorenvergadering belet. Zijn studie is dan afgelopen en geen kans ziende om op deze wijze in de geleerde wereld te worden opgenomen, gaat hij naar Berlijn, wordt journalist en weet zich door zijn gepeperde artikels over de huidige toestanden aan de hoogeschoolen snel in dien kring een positie te veroveren.

Aan 't einde wordt hem echter nog als onverwachts meevallertje een professorsplaats in Lausanne aangewezen, waar hij weer gelukkig met zijne pas verworven vrouw heen trekt. Eind goed al goed. Maar nog vele andere slagen hebben hem tijdens zijn Marburgsche studie getroffen; zijn toekomstig schoonvader, de groote filosoof Eugen Frey is gestorven, zijn vriend Karl Frey een medicus sterft aan bloedvergiftiging met een operatie opgelopen, en Eva, zijn verloofde wordt bijna van hem vervreemd door valsche berichten die zijn oom over hem rondstrooit. Dit boek is dus heel wat wisselvalliger dan 't vorige 3e deel en geeft Götz gelegenheid een edel karakter te toonen wat men in de twee vorige deelen onder alle filosofisch gepraat niet altijd ontdekte. Toch is zijn houding tegen den ongelukkigen homoseksueel dr. Keiling onwaardig. Deze voelt zich tot Götz aangetrokken, bekent hem eindelijk zijn ongelukkigen toestand, waarop Götz hem zonder een woord van medelijden van zich af stoot en hem ook later niet meer toespreekt. Keiling maakt na eenigen tijd nog ergens anders doorgebracht te hebben een einde aan zijn leven.

Als slotoordeel over 't geheele boek moet mij van 't hart een uiting van verwondering over de groote roep die zich over dit boek verspreid heeft. Götz Krafft heeft me nooit buitengewoon kunnen interesseeren en zou mij zelfs vervelen als 't niet zoo vlot gesteld was en daardoor zeer gemakkelijk te lezen. Hier en daar zijn wel enkele aardige opmerkingen die nader te denken geven, maar er is tusschen door een eindeloos gepraat dat niet erg hoog gaat en dat nergens verband mee houdt, zoodat zonder 't vele overbodige dit boek tot veel kleiner omvang is terug te brengen. Götz Krafft is naar mijn oordeel een boek dat men na 't gelezen te hebben zal wegleggen met de opmerking: „Nu, 't heeft me bezig gehouden", maar dat men gauw zal vergeten en niet gauw zal overlezen.

V. M.

ONTVANGEN BOEKEN.

„Pro en Contra", Serie III No. 1.

De Genezingen te Lourdes.

Pro: Dr. A. C. A. Hoffman.

Contra: Dr. J. Borst.

Baarn, Hollandia-Drukkerij.

„De Beweging", 3e aflevering, IIIe jaargang.

A'dam, Maas & v. Suchtelen.

„Iets over het corrigeeren van drukproeven".

Delft, J. Waltman Jr.

Handleidingenvereeniging.

Candidaat gesteld door 't Bestuur voor de vacature van secretaris

de Heer E. Hymans.

Deze zal dan tevens zitting nemen in de C. C. voor Studiebelenen als afgevaardigde van de Handleidingenvereeniging.

Candidaten gesteld voor de verificatiecommissie:

W. H. A. van Alphen de Veer.
W. G. Pels Rijcken.
H. Versfelt.

CORRESPONDENTIE.

Aan J. V. — Wegens hun ondergeschikt belang nemen wij uw opmerkingen niet op.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

Naar ons werd meegedeeld zal in de Besturenvergadering die Vrijdagavond ten 7 uur plaats heeft, de nieuw verkozen Centrale Commissie voor studiebelenen geïnstalleerd worden. Zij bestaat uit de H.H.:

G. A. Kessler, President.
C. S. Vlieland Hein.
H. T. Karsten.
G. Ferguson.
J. Maas.
J. C. Arkenbout Schokker.
J. Tielrooy.
M. G. S. Söhnlein.

Het Bestuur der Handleidingenvereeniging zal na eventuele verkiezing den Heer E. Hymans afvaardigen.

Onderlinge Wedstrijd van de D. S. Weerbaarheid op Woensdag 13, Donderdag 14 en Vrijdag 15 Maart.

Woensdag, revolver op de revolverbaan aan den Oostsingel van 1—2½ uur.

Donderdag, rijksgeweer op de geweerbaan, aan den Oostsingel van 2—4 uur.

Vrijdag, flobert op de flobertbaan, Phoenixstraat 68a.

—o—

Het Bestuur der Vereeniging „Practische Studie” heeft zich als volgt geconstitueerd:

W. H. Brinkhorst,	president.
F. A. Vening Meinesz,	secretaris.
G. A. Wiemans,	penningmeester.
F. J. Kubatz,	vice-president.
W. P. C. Knuttel,	vice-secretaris.

—o—

Het Bestuur der Delftsche Studenten-schietvereeniging „Soranus” heeft zich als volgt geconstitueerd:

M. J. IJzerman,	president.
H. A. Chr. Bonemeyer,	secretaris.
P. de Vries Dz.	penningmeester.
Z. Th. Fetter,	baancommandanten.
G. van Burk,	

—o—

SNJEUNTOJOUNSELSKIP „FRISIA”.

Takomme Snjeun gaerkomste bij van Heloma Alde Delft 178.

—o—

TECHNOLOGISCH GEZELSCAP.

Gewone Vergadering op Vrijdag 8 Maart 1907, 's avonds 8 uur, in de Zaal der Loge, Choorstraat 16a. Spreker de Heer Dr. B. Sjollema. Onderwerp: Produktieve zuivering van het afvalwater der aardappelmeelfabrieken.

—o—

PRACTISCHE STUDIE.

Gewone Vergadering op Donderdag 14 Maart, des avonds ten 8 ure, in de Stads Doelen. Spreker: Prof. K. Sluyterman. Onderwerp: Lichtbeelden van Interieurs.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED.
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. :- :- :- :- :-

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTEN, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BORDEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN, MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PUNAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS, MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN, DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES, MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN, PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. :- :-

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UITTREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. :- :- :- :-
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBILJETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S, INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. :- :-

Stélio
High Class
Turkish cigarettes.
ALOM MET GOUD BEKROOND.

Wendt U voor het afsluiten uwer passage naar Ned.-Indië tot

J. DE KUYSER & ZONEN,

Agenten Stv. Mij. „ROTT. LLOYD” en Stv. Mij. „NEDERLAND”.